

Директивата за конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в ЕС не се прилага в производство за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество

Решението е постановено по преюдициално запитване, отправено от Софийски градски съд за тълкуване на Директива 2014/42/ЕС¹ за обезпечаване и конфискация на средства и облаги от престъпна дейност в Европейския съюз.

Казусът

На ZV, мажоритарен съдружник в „ДЕРМА ПРИМ-МК“ ООД и ръководител на Катедра по дерматология, венерология и алергология към Военномедицинска академия София, е повдигнато обвинение за извършено престъпление по член 282 алинея 2 във връзка с алинея 1 от Наказателния кодекс, за това, че през периода от 29 ноември 2004 г. до 10 септември 2014 г., в качеството си на длъжностно лице извършила действия, надхвърлящи рамките на предоставените ѝ служебни правомощия, с цел да набави за себе си и за „ДЕРМА ПРИМ-МК“ ООД имотна облага. Наказателното производство по това обвинение е в съдебната си фаза и делото е висящо пред Софийски военен съд.

Още с привличането на ZV в качеството на обвиняема, наблюдаващата досъдебното производство Военноокръжна прокуратура София изпраща уведомление до Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество (КПКОНПИ), която започва проверка по реда на Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество² за установяване на значително несъответствие в имуществото на ZV за периода от 5 май 2005 г. до 5 май 2015 г. Вследствие на извършената проверка КПКОНПИ установява значително несъответствие между имуществото на ZV и нейния съпруг, от една страна, и техните доходи, от друга. и внася в Софийски градски съд искане за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество на стойност 2 854 560,53 лева от ZV и физически и юридически лица, за които се счита, че са свързани или контролирани от проверяваното лице. Във връзка с искане на КПКОНПИ Софийски градски съд налага обезпечителни мерки по отношение на имуществото, чието отнемане се иска.

Именно този съд иска от Съда да установи по същество дали Директива 2014/42 е приложима към правна уредба на държава членка, съгласно която национална юрисдикция постановява конфискация на незаконно придобито имущество в рамките на или след производство, **което не се отнася до установяването на едно или няколко престъпления.**

Преценката на Съда

С решението си от днес Съдът установява, че Директива 2014/42, също като Рамково решение 2005/212/ПВР³, чиито разпоредби цели да разшири, има за цел да задължи държавите членки да въведат **общи минимални правила за конфискация на средства и приходи, свързани с престъпления**, с оглед на **улесняване на взаимното признаване на решения за конфискация по наказателни дела**. Следователно тази директива **не урежда конфискацията на средства и облаги от незаконни дейности, постановена от съд на държава членка в хода на или след производство, което не се отнася за установяването на едно или няколко престъпления.**

¹ Директива на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година (ОВ L 127, 2014 г., стр. 39 и поправка в ОВ L 138, 2014 г., стр. 114).

² (ДВ, бр. 38 от 18 май 2012 г.), отменен със Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ДВ, бр. 7 от 19 януари 2018 г.).

³ Рамково решение на Съвета от 24 февруари 2005 година относно конфискация на облаги, средства и имущество от престъпления (ОВ L 68, 2005 г., стр. 49; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 147).

Всъщност конфискацията от този вид е **извън обхвата на минималните правила**, установени от Директивата, и регламентирането ѝ е **част от компетентността на държавите членки да предвиждат по-широки правомощия в националното си право**.

Съдът отбелязва, че висящото пред Софийски градски съд производство по конфискация е **гражданско производство** и че вътрешното право предвижда, наред с него, и режим на конфискация по наказателното право. Това производство се концентрира **само върху имуществото, за което се твърди, че е придобито незаконно**, и се провежда **независимо от евентуално наказателно производство срещу предполагаемия извършител на престъпленията, както и от евентуална осъдителна присъда за него**. При тези обстоятелства Съдът констатира, че решението, което Софийски градски съд следва да постанови, **не е по производство, което се отнася за престъпления и не зависи от осъждането на съответното лице за извършено престъпление**, поради което **не попада в обхвата на Директива 2014/42**.

С оглед на това Съдът стига до извода, че Директива 2014/42 **не се прилага за правна уредба на държава членка, съгласно която националният съд постановява конфискация на незаконно придобито имущество в рамките на или след производство, което не се отнася до установяването на едно или няколко престъпления**.